

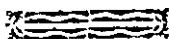

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG;
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szereddán 8. Aprilisben 1789.

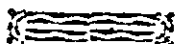
Elegyes Bétst Tudósítáfok.

Mit futtognak Bétsben némellyek? Azt, hogy
Mi ama hires Londoni Orvos Doktor *Tzimer-*
man itten vólna, és Felséges Urunknak mostani
nyavallyájából való tökéletes ki-gyógyulásáról egész
reménységet nyujtana. E' még eddig tsak bizonyos
futtogás; de hogy bizonyos hir légyen — mig arról
jót álhatnánk, azt az örvendetes hirt irhatjuk,
hogy ő Felsége a' múlt Szombaton, a' midőn egy
leg-kellemetesebb Tavasz-nap vala, ki-szekeredzett,
Vasárnap pedig *Cercle* vala; melyből örömmel lát-
hatni, hogy ő Felségének nyavallyája nem éppen
olyan veszedelmes, mint némellyek goudolják va-

la. A' fő Hertzeg és Hertzeg- Afzfony pedig igen frifsen vagynak.

A' múlt héten, midön tsak nem térdig érő havas, szélvelzes és fagyos napjaink valának, minnyájon ugy gondolkozunk vala, hogy ezen 1789-dik még eddig mostoha czftendő talám parantsolatban adta volna a' maga 3 kedvesebb részeinek-ki, hogy ezeknek az idén meg-jelenni szabad ne-légyen; de minekutánna Szombaton és Vasárnap olly kies Tavafzi napok lettenek volna, hogy az egész természet örömmre elevenedni láttatnék, a' nagy hirekkel szülő-félben vilelős kellemetes napokhoz igen nagy reménységünk vagyon. A' Hadi-készületeknek *for-spontja* a' Duna megint kezdett nevedni; a' Tábori dolgok egymást érik ugy költöztetnek. — A' F. Ts. Királyi Rabak számára 8000 öltözö köntösök vagynak már Bétsben készen; mellyet a' múlt Szombaton szemeinkel látánk. A' Német Dolmány fejer, mint a' több Ts. gyalog katonaké; de hátulról más színü posztóból meg-külömböztetett hajtókája nintsen, tsak az ujján. A' foglyok tehát, kik a' hadi-szolgálatra alkalmasok kegyelmet nyernek ö Felségétől; hajón a' Dunán Zemlin tállyékára vitetnek a' vasban, ott fel-öltöztetnek, igen kevés idejig a' fegyverkezésre tanittatnak, egy különös hadi-telibe állittatnak, és a' Belgrádra való rohanásban első fognak lenni, kik a' lajtarjácson a' Vár-fokára fel-másznak. A' kik ezek-közzül életben meg-maradnak, a' háború után 10 tallért kapnak és el-bötsáttatnak. Azt befzéllik, hogy a' Bétsi Rabak közzül már 300-at ki-is vállasztattanak volna, mert minnyájokot ezen szolgálatra nem alkalmaztat-

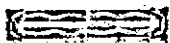

tatják, 's nem-is vólnának alkalmasok; de 40-ezer Rab közzül, kik most a' F. Ts. Királyi vasát hor-
dozzák, tsak feliből-is alkalmos hadi-teszt vállik. —
G. Hadik és B. Laudon máig-is Bétsben vagynak. —
Devinsről a' mondatik, hogy a' mostani nyavallyá-
ja által a' hadi-életre éppen alkalmatlanná lett vól-
na. — A' Bétsi *Augustána* Vallású gyülekezetnek
edgyik Prédikátora T. T. *Fokh* Ur pedig járt a' ma-
ga Betegjeihez imadkoztatni, míg az imádságot
nem halló ostoba Halált haza vivén, a' múlt héten
meg-hala.

Buda. — „ A' F. Tsászfár a' *Mező-Hegyesi* Ts.
Mónes fő-gondviselőjének Májor *Csekonts* Urnak jo-
vallására kegyelmesen el-végezni méltóztatott, hogy
ennekutánna *Mező-Hegyesen* minden esztendőben 2
Barom és egyéb Vásárok, u. m. Aprilisnek és Ok-
tobernek első napjain, vagy ha ezeken Innep talál-
na lenni, az utánna következendöken tartassanak.
— A' F. Tsászfár Szabolts-Vármegyének eddig vólt
Vice-Ispánnját *Vay Josef* Urat, és a' Helytartó Ta-
nátson eddig vólt Titoknak *Veiszinger* Urat a' Hely-
tartó Tanátson Tanátsofokká — a' *Fiumei* Kormá-
nyazó-széken vólt Titoknak Gróf *Pálffy* Urat, és a'
Pesth-Vármegyei fő Notáriust *Festetics* Urat pedig
a' F. Helytartó Tanátson Titoknokoká tenni méltó-
ztatott.

Debretzenben meg-ölt egy gyereket a' *Farkas*, 's *Ko-
losvárt* született más helyette.

Debretzenben 28. Mártzy. „ Ezen hónapnak 22-
dikén következendö szerentsétlen történet esék itten.

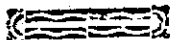

Egy *Mólnár Mihály* nevezetű Asztalos Mester-ember, tart vala házánál egy Farkast kitsiny köjök korától fogva, melly már mintegy más-fél esztendőktől fogva alkalmasint meg-nevekedvén, és az ugyan ezen küszöbet őrző Komondorral ottan ottan küszködven, ezzel a' magok Uraknak sokszori gyönyörüséget okoznak vala. Ezen, külömben igen jóféle Gazda, gyakran meg-inteték a' maga Barátyaitól, hogy ezen fene-vadat házánál ne-tartaná, ne talám még gyermekének találna lenni Koporsója — és imé bé-tellyesedék. Egy ugyan Attya nevét viselő esztendőös és 9 hónapos Kisded gyermekét meg-ölé: A' Farkast nem esmerő Kisded a' Farkashoz menvén, annak agyékát ki-harapta, és az Atyának és Anyának örökös szomorúságokra meghala. Ez a' Rókat és Farkast-tartó Gazdák előtt egy hathatólon tanított példa lehet. — Ezen szerentsétlen gyermek helyet születék egy más Kolosvárt.

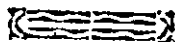
Kolosvár 24. Mártz. „*Josef* napjára Virradolag a' B. *Bánffy Sándor* Ur ő Nagysága Kolosvártban lévő házánál egy igen tiszteleségesen bé-pólált kisgyermek ilyen irással találtaték: „Ez egy szerentsétlen Anyának szerentsétlen magzatja, ki *Sándor* napján lépvén-ki a' Világra, Nagyságodnak ajánlottam; Kerefteltetse Nagyságod a' maga nevére: és minthogy az *Isten* Nagyságodot semmi élő magzattal nem szerette, 's más gazdagságokkal pedig bőven meg-áldotta, nevelje-fel a' maga számára, 's kegyelmesen viseltéssen gondot reájja.“ Ezen *Leányi* nevét őltalmazó ártalmas Anyának ártatlan magzatjára reggel rá-találván Ő-nagyságok, meg-

bofzon-

bofzonkodva a' Városi *Politzidhoz* küldötték illy ize-
nettel: „ *hogy Ö-nagyságok senki Bitangjának gond-
ját nem rifelik.* Ezt meg-halván ama magzat-nél-
kül lévő, de még-is sok fiakat tápláló jó szivü ke-
gyess édes Anya Gen. Gróf *Bethlen Adámné* Asz-
szony Ö-nagysága, a' maga óltalma alá vette, 's
nevelteti. Most ítélje meg már az okos *Publicum!*
mellyik ezen ártatlannak az édes Anya? az-é?
a' ki ezt a' maga tulajdon gyönyörúsége Usorájá-
ból méhébe fogodván; születése után kétféle 24 órá
között már el-vetette; vagy az? a' ki ezt óltalma
alá fogodta. Kedves Grófné! Kegyes édes Anya!
hidd-el ez a' valóságos jó-tselekedet! mily a' Te
hamvadat-is nagy jutalommal fogja követni. — A' sze-
rentsétlen Magzatoknak valóságos édes Attyak *II-dik
Josef*; kinek ezer 's meg ezer fiai vagynak, a' ma-
ga dühös ellenséginek gyámoltalanul maradt gyer-
mekeit is nagy költséggel hordotja fel Bétsbe, és
azokat gondviselő Atyai óltalma alá fogadja. Ha
ezen szerentsétlen Kolosvári gyereket a' F. Udvar
külszöbében tették volna le olly kérelemmel, hogy
azt ö Felsége a' maga nevére *Josefnek* kereszteltes-
se, 's neveltesse-fel, nints bizonyosabb, minthogy
meg-tselekedte volna. A' Magyar *Kittir* pedig tsak
abban-is gyönyörúséget talál magának, ha az ő ne-
vére *Sándornak* kereszteltetett. “ — „ Kolosvárt a'
Gabona nem igen drága: a' szép tiszta-búzának vé-
kája 1 forint; a' zaknak és Török-búzának fél fo-
rint; de a' hús és szalanna, a' régi óltósághoz ké-
pest, bezzeg drága; mivel amannak fontja 5, en-
nek pedig 8 krajtzár.

Miskóltzról Mártz. 21-dikén egy részeges ember-
 ről írják ezen következő irtóztatós történetet. Mis-
 kóltztól nem messze Szent Péter nevű Mező-Vá-
 rosban, egynéhány napokkal ez-előtt egy részeges
 embert a' maga felesége a' Kortsmáról haza hívott;
 ezért meg-boszonkodván az ember, fel-tevé magá-
 ban, hogy feleségét meg-ölje: melyre nézve mihelyt
 haza-érkezék, a' bárdját kezébe vétén, el-mene az-
 zal a' szomszédságban lakó Kovátshoz, hogy meg-
 közförülje. A' felesége észre-vétén, hogy a' bárdot
 a' férje magához vette, meg-dobbant magában, és
 gyanakodni kezdett, hogy a' férjének nem jó szán-
 déka vólna; azért alattomban utánna ment, hogy
 meg-visgálja hová ment a' bárdal, és midőn a' Ko-
 vátsnál közförülve találta vólna, jobban-is meg-
 erősödött gyanuságában; és egészlen el-remülve az
 Afzfzony, valamely közel lakó Attyafiához szala-
 dott, annak az egész dolgot és a' maga gyanuságát
 elé-beszélte, és egyfersmind kérte, hogy az ő há-
 zához ne fajnáljon el-jöni, ötöt a' következhető ve-
 szedelemtől meg-fzabadítani. Az Atyafi meg-igéré-
 nékie, hogy kevés szempillantások múlva nyomába
 fogja ötöt követni: ezzel az Afzfzony haza mégyen,
 reménlvén hogy a' férje még a' Kovátsnál vagyon,
 vagy ha haza érkeznék-is, talám meg-engesztelheti.
 Azonban az Atyafi oda-érkezék, de már későn,
 mert a' szobába bé-lépvén, az Afzfzonyt a' földön
 haldokolva találá, orra, kezei és lábai el-valának
 vágva, és a' férje még akkoron-is ezen gyilkolás-
 ban foglalatoskodik vala; a' mi a' szánakozásra
 leg-méltóbb, ezen szerentsétlez Afzfzony nagyon vi-
 selős

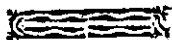

felős vala. Egy négy esztendő s Kisded-leányka jelen-lévén a' szobában, ugy annyira meg-irtózott az Anyja haldoklásától, hogy a' nehéz nyavallya-törés leg - ottan rázni kezdte, a' mely meg - sem szünt mind addig, valamig a' Kisded kevés órák múlva meg-hólt. Ezen ifzonyúságot tselekedett. részeges ember, már lántzolva várja a' fejére mondandó *Sententziát*. — Mi nem következik a' részegségből, ezen Természetet ifzonyító példából látni lehet.

Hadi-Környülállások.

Lemberg. 22. Mártzy. „ Minekutánna Hertzeg *Kóburg* Tudósítást vett volna, hogy az ellenséges *Sergek* öszve-húzódnak, és imitt amott nagy tsoportokban mutogatják magokat, tehát minden Lovasnépét öszve-vonta magához, és ennek egy részét *Moldova*-felé meg-índította. — *Gallitziának* Népesége 3290,433 élő emberekre számláltatik, kik között 199,735 'Sidók találatnak. 103 Városok, 201 Mező-városok, 5716 Faluk és 1937 Uradalmok (*Dominium*) találatnak benne.

Szerim 23. Mártzy. „ *Zemlin* körül még a' m. hón. 21-dikéig egész tsendefségben valának a' Törökök, *Sabáts* körül hafanló-képpen; tehát itt nem fok az ujság. *Sabáts*nál ugyan a' *Tzworniki* Törökök kezdették vala magokat mutogatni; de nevezetes semmi sem történt. — *Belgrádban* ottan ottan lödözéseket hallunk; de ez, a' mennyire tsak végire mehettünk, a' lödvöldezésben való gyakorlásra tartazik. Azokat a' 14 Szabad-seregbelieket kiket a'
Tör

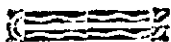
Törökök a' fegyver-nyugvás' ideje alatt fogtanak vala:el, a' mi Vezéreink kérték vissza a' Belgrádi ujj Basától; de ez nem adta, hanem őket Konstantinápolyba küldötte, ezt felelvén: „ Ezeket a' Török földön fogták-meg, hol mint ellenségnek semmi kerestetek nem vólt. — Tegnap-elött, az az, a' múlt hón. 20-dikán egy Török Tiszt jöve által Belgrádból, ki ő Felségével, vagy a' főbb Vezérről kíván vala különösön szólnani; azért ezt *Péterváradra* kilírék. Nem sokára ez után jövének megint 3 Törökök, kik ezen első után egész estvig hijában várakozának. — A' Serviai Szabad-seregnél erősen kezdettének halni.

Horváth-ország 23. Mártzy. „ A' F. M. L. Gróf *Mitrovicski* hatalmá alatt lévő hadi-est egész készülettel vagyon valamit mozdítani. Az Ostromra tartozó dolgok meg-szűnés-nélkül hordotnak *Grádskába*, és olly mértékben, melyből ki-lehet nézni, hogy ezek nem tsak *Berbirnek* ostromlására tzéložnak. — A' *Berbiri* Törökök egész igyekezettel vagnak, hogy a' magok Várokat erősithessék; de, a' mint már irtuk vala, ezeknek munkáisaikat *Ó-Grádskából* 18 fontos ágyu-gollyóbifokkal közöntgetvén, igen kevesset dolgozhatnak; mert a' lövés meg-nem szűnik. Tsak ilyenek minden vett Tudósításaink; melyet mind eddig a' mostoha idő okozott. — Erdélyből sem hallunk semmit a' nagy készületen kívül.

Mivel a' hartzra-keles nintsen már távol, ujjoblag hadi *plánumokat* emlegetnek némellyek, a' melyek közzül e' következendőt mondják eredete-szerint

rint igaznak lenni: — A' *Potemkini* Nagy Orosz Seregnek egy osztálya *Bender*-felé vonja magát, hogy *Kámenzfokj* Vezért erősítse, a' ki Febr. 15-dikől fogva az említett Várnak meg-fzállásával foglalatoskodik. A' nevezett Seregnek másik osztálya *Akiermán*-felé fordul, hogy ezt a' fekete Tenger-melleyéki helyet el-foglalja. A' *Románzovi* Sereg a' Duna mellett terjeszkedik ki, és a' R. Császári Seregnek edgyesülésében *Brailov*nak meg-vételét fogja próbálni. Mihent a' Tenger le-tsen-defedik, a' *Scheste* vára és *Otzakov* előtt álló hajók az Oroszokat *Akiermán*nál és *Kiliánován*nál fegíteni fogják. — A' R. Császári hadaknak nagyobb része *Zemlin* és *Pétervára* között fog állani, és jó idővel *Szerviába* ütni és *Belgrádot* ostromolni. A' bal-szárnyan meszke-terjedő Seregek a' *Bánátban*, fok rendbéli Tudósításként, mozdulásban vagynak immár, hogy *Pántsovát*, *Ujpalánkát*, *Szuppán*eket és *Orsovát* védelmezzék. Az *Allion*-hegyére erős Nép állittatik-fel, és a' *Kateráni-Barlang* annál inkább körül-véttetik sántzokkal Mihelyt a' *Kóburgi* Sereg' nap-kelet és a' *Bánáti* dél-felől útat nyitott magának *Oláh-ország*-ba, az *Erdély-orzági* Seregek a' *Paszfzufoktól*, a' nevezett Országba belyebb bé-fognak hatni, hogy a' *Császári* Sereggel 's egyfersmind az Oroszokkal öszve-kaptsolják magokat, és közönségesen *Brailovra* és *Bukurestre* tzelező szándékjokat el-érhessék. — A' jobb szárnyan, melly a' *Slavoniai* és *Horváth-orzági* és *Tenger-melleyéki* Sergekből áll, minden készen tartja magát, és a' *Bosniai Keresztyének* segedelme mellett várja *Laudon*nak el-érkezését, hogy *Berbirnek* vagy *Török Grádiskának* vivásához foghasson, mely-

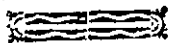

re ok-vetetlenül Bányalukának ostromlása fog következni. — Hasonlókép a' Tsászári hajós Sereg, mely 51 hadi-hajókból áll, és a' hajós-legényeket hozzá nem számlálván, 5400 válogatott fegyveresekkel megrakva, és 328 ágyukkal fel-fegyverkezve vagon, az idei hartzra-kelésben tehetsége-szerint munkálkodni, és az Adria Tenger-melvényen Albánia ellenkelő *Vukháfovits* Urat segíteni fogja. Zemlinnél álló fel-fegyverkezett apró hadi-hajók Belgrád' ostromlásánál segítségül léztek.

Szathmárról Mártz. 13-dikán 1789. „ Itten Febr. 22-dikén Vasárnapon edgy igen pénztelen pénzes nevű Vas-áros, maga Vafas-bóltjába bé-méne, 's mint-hogy a' szomfzéd Vas-áros' Bóltja, az övével edgy épület lévén, attól tsak deszka köz-fallal vala elrekelesztve; valamely deszkát le-feszített; azon általmenvén a' szomfzéd Bóltba, ottan a' Vas-szereket alku-nélkül kedvére válogattá, és a' miket gondolt, hogy magával el-nem vihet, azokat a' maga bóltjának padlására fel-hordotta. Történetből azon ment-el a' szomfzéd Vas-áros inasfa, ki a' nyílt ajtót látván, és a' vas zörgéft halván, figyelmez jobban a' dologra; észre-is veszi valamely hasadékon, hogy mitsoda Vas-áros pengetné a' zárt-bóltban a' valat. Ki-lesvén annak okaért meg-rakadott szomfzédját, távolról kíséri, hogy hová viszi az elő-fizetés-nélkül kapott portékát. Egyfzer meg-szóllítja: Uram! ne-vigye-el a' mi vasunkat! 's a' t. Ez-is látván a' dolognak nyilván létét, így felel az inasnak: Jól vagon fiam! imhol a' vas, a' többit-is megtaláljátok a' padlásomon. E' dolog még azon napon el-terjed-

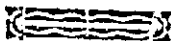
jedvén, midőn azon napnak estvén a' Város Elöljárói a' Vas-arrost hivatnák, ő bé-köti szemeit a' Követeknek, hogy mindjárt kéfzen engedelmeskedik, tsak félre való dolgára mégyen. Ki-menvén azonban, álnok praktikával élt a' bünös: inkább tettet néki a' hóltak-országában egy örökös áristomot szenvedni, mint e' Világon tsekélységgel büntettetni. E' végre félvén, ne-hogy addig el-fogattasék, mig *Káront* a' *Stiksz* partjai körül keresné; a' Szamosnak veszi útját, belé-ugrik, 's hamis úton módon a' Szamoson viteti Lelkét a' hóltak-országába. Így a' szegény Pénzes, a' mit azon napon evett, tsak hamar ivék-is reá, és a' hirtelen pénzesedni akarásnak, hirtelen meg-adá az árrát. — Hirtelen akarat Gyakran veszélyt arat. Tette a' jég-elmenete után Szathmáron alól két mért-földdel Tsengernél, két hét múlva találtaték-meg.

„Nállunk-is szinte *Mátyás* napjáig tartott a' komorabb téli idő; akkor egynéhány napokon előbbeni keménysége enyhülni láttatott, de az annak előtte majd minden harmad vagy negyed nap ujuló 's nevededő hó, előre veszedelmes árvizzel fenyeget vala. El-is érkezék, a' fenyegető gyors ellenség. Mártzius első napján a' Szamos a' töltéseket megfzaggatván, az árviz nagy morgással határinkat elboritá. Mi azon-kivül, hogy egynéhány útlzáink hajókázható vizben lábbognak vala, kívülről mint edgy Sántzal az árvizzel körül-vétettünk, és mint egy Várba szorítottunk. Mi-hozzánk majd egy hétig vidékiek nem jöttek; de lakóink közül is, kiket hol talált első jövetelében az árviz, hegyen, vagy

vagy más helységben, azok ott röstökoltak. Nem jöhetett volna akkor hozzánk talám a' Török-is, és azért illy nagy árrú nállunk ez a' tsendes bátorság, ugy mint a' melyet most is 60 farintokon vettek-meg a' Szathmáriak: az az, ez-előtt egy árkot kőfízettek vala a' következhető árviznek el-háritására, melly került 60 forintokba; most pedig ugyan azon árkon rohana utzáinkra véletlenül a' Szamos. Már ez igen el-múlt vala, de még a' töltések ujra meg-nem erősíttethetnek, a' midőn Mártziusnak 11-dik és 12-dikén ismét nagy hó esék, ez is, és a' Szamosnak ujra látható áradása, ismét vízárral fenyegetnek. — — — A' drágaság itten illyen: A' tizta búzának köbli, melly 4 véka, 5 Rf. 6 kt. A' kétszeresnek 4 Rf. 15 kr. A' Törökbúzának és árpának, 3 Rf. 7 kr. A' zabnak 2 Rf. A' Borának köbli, melly 16 itte 2 Rf. és így akója 8 Rf. — — — Katonát látni nállunk igen ritkaság.

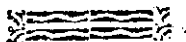
Frantzia-ország. Az Aureliánusi (Orléáni) Herceg olly instrucciót adott a' maga Birtókáiban lévő Rendeknek, az Ország-gyűlésében lejendő megjelenésre; a' melyből nyilván által lehet látni, hogy az Anglusoknak természetét nagyon bé-szítva; (Ugyan is a' Frantzia Királytól ez-előtt kevés esztendőkkel, midőn éppen Anglia és Frantzia-országok között egyenetlenség vólt, útnazni kéredzván, nem egyebűve hanem egyenesen Londonba ment, ottan titkon 2 esztendöket Királynának hire 's akaratja nélkül eltöltött, az alatt pedig az Anglusoknak Törvényeit és szokásait nem tsak vizsgálta, hanem meg-szerette, és már a' mennyiben lehet követi.) A' többek kö-

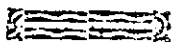
között azon instructzióban ezek vagynak: Minden Hazafúnak személlye olly szabad légyen, hogy a' maga Előljáróján vagy Törvény-székén kívül senki fogságba ne-tehesse; minden Könyveknek nyomtatása szabad légyen illy fel-tétellel, hogy a' nyomtató a' maga nevét, a' Könyvnek elejére fel-tégye; a' Postákon semmi Levelet fel-bontani vagy megtartóztatni szabad ne-légyen; a' Nemzetnek meg-edgyezése nélkül semmi rendkívül való adó-pénnel ne szedettesék; az Ország' Rendei arra rendelt időben öfzve-gyülvén, a' Ministerek, a' rájuk bízott Fundusról számolni tartózzanak; a' közönséges terheknek vífelése mindenekre edgyaránt osztassék-fel; a' Hazafiúi és *Criminál*-Törvények jobbitassanak-mog; a' Házafoknak el-választása bizonyos esetekben meg-engedtesék; a' Lakósi-Rend' kívánságának elég tétessék. (Azt kívánta a' Lakósi-Rend, hogy az Orzágnak Rendei közzé, ugymint a' Nemesi és Papi-Rend közé, a' Lakók-is bé-vétesenek, úgy hogy a' Köz-nép-is az Orzágnak egy Rendje lévén, annak dolgaihoz szóllhasson; ezt pedig az Orléánfi Hertzeg akarja, és az Ország-gyűlésébe küldendő Követeinek Instrukziójába bé-tette.) A' Frantzia Közönség fő-képpen azon tsudálkozik, hogy ezen Orléánfi Hertzeg, a' ki egy Húszár Regimentnek Generál-Obestter, vagy tulajdonosa, a' házaság' választást prédikálja, holott ő Hertzegsége, az önnön Feleségét egy fél Világért nem adná.

Tudománybéli Tudósítáások. Debretzen.

A' Vallásbéli türedelemnek jussa-szerint kezdetenek ez időben a' mi Hazánknak emberei-is a' Ma-
gyar

gyar Bibliának ki-nyomtatásában mozgolódni. Szebenben az oda való Könyvnyomtató-mester, a' Váradí ugy nevezett Bibliát kezdé vala Sajtója alá venni, és mutatóul ki-is nyomtatá vala annak némely tikkelyét, de holmi aprólékos akadályokra nézve igyekezetiről kár, hogy olly könnyen le-teve, mind azért, hogy azen ki-adás nagyon el-ritkúlván. az éltes emberek azt betűire nézve fokkal könnyebben olvashatnák, mind pedig hogy minden egyéb ki-adások felett ugy szolván leg-helyesebb fordítására nézve is, bátor abból a' Könyv-nyomtatónak vigyázatlansága miatt némely Versek ki-találtnak légyen maradni, mint p. o. Szent János Evangyéliomának V-dik Részének 3-dik Verse, és ugyan Sz. Jánosnak VI. 31. hátulsó tikkelye, de ezeket igen könnyű leve vala helyeire visszafiztatni. Abban a' háborgós Világban más egyéb liha-is esett még ez említett ki-adásban, hogy az abban való marginális jegyzésekre sem lehetett mindenütt egész lézemes vigyázat, mint példának okáért 1 Mos. III. 3. ezekre az Igékre: *hogy valami módon meg-ne hallyatok*, a' Vifolyi és Hannoviai ki-adásban illetén jegyzést olvasunk a' szélín oldalról irattatotnák lenni: *Itt Éva el-kezd hajlani, mert talámmal Isten nem szólt vala, hanem bizonyyal.* Ugyan ezen Igék a' Váradiban-is oda nyomtattattak a' szélire, holot nem kelle vala, mert már abban a' Textus megjobbitva vagyon ekképpen: *hogy meg-ne hallyatok.* Ismét 1 Kir. VIII. 37. a' Vifolyi és Hannoviai Ki-adásban ez a' szó *Cserebül* vagyon a' Textusban fel-teve, a' hol a' szélire világosításnak okáért *Cserebo*
gár

gár iratott, ezt a' Váradiak a' Textusba amaz helyett bé-tették, azért szükségtelen vólt, hogy azt a' szélire-is jegyzésben fel-tegyék. Mindazonáltal igen helyefsen tselokedtenek vólna azok a' Könyv-nyomtató-mesterek, kik az ujjabb időkben a' Bibliákat kifsebb formákban szoritották, hogy a' Várad Bibliának Textusát kezdették vólna nyomban követni, így bizonyára sokkal helyefsebben estenek vólna a' kezünk között mostan forogni szokott minden Ki-odások. Mert ugyan-is a' Vifolyi és Hannoviai, és az ezeket követő minden ujjabbi Ki-adásokban mind e' mái napiglan illy hibáson olvasztatik *Malak. II. 16. Ha meg-gyülöli valaki Feleségét, botsáfsa-el; azt mondja az Izráelnek Ura Istene: de a' Váradiban igen helyefsen így vagyon: Gyülölöm az el-botsá-tást, azt mondja az Izráelnek Ura Istene. Ismét Mát. XXI. 32. illy hibáson olvasztatik azokban: El-jött ti-hozzátok Keresztelő János, az igazságnak útá, 's a' t. jól vagyon a' Váradiban ekképpen: El-jött hozzátok Keresztelő Sz. János, az igazságnak útában. Ismét most közönségesen így olvaszuk helytelenül: Mát. XXII. 4. az én tulkaím és madarim meg-ölettek: ez-is a' Váradiban jól vagyon illyetenképpen: az én tulkaím és hizlalt állatim 's a' t. Ezek tsak azért em-litetnek itten, minthogy Hazánknak egy nevezetes-lebb Városában mostan az Ujj - Testamentumnak nyomtatásához fogtanak, avagy tsak ezekre néz-ve-is szemesnek kellene a' Könyv-nyomtató-mester-nek lenni, és az efféle hibákat szükséges vólna meg-jobbitani, annyival-is inkább, hogy az Ujj-Testa-mentomnak Hazánkban ez-előtt mintegy húsz ezteu-dő.*

dövel esett utolsó Ki-adásában a' Sz. Pál Apostolnak Levelei egész Vers-is vigyázatlanságból ki-maradt.

A' Zechenter Antal Ur által ez alatt a' Titulus alatt fordított: *Peklen Adiaida: Szomorú Játék* — Trágédiát Vóltérnak találtatnak Bétsben Weingánd Urnál. Posonyban, Pesten és Kafsán Fuskáli Landerer Mihály Urnál.

Alig lehet a' Bétsi Páblicumnak örömét kijelenteni, hogy azon Nagy-Vezért, kiben már régtől fogva nagy reménységét helyhez teti t. i. Laudont tegnap előtt kün kotsizni szemlélheté; ki az ő hidegleléséből is már alkalmasint fel-gyógyult. Az egész Télen e' vala ezen Vezérnek a' maga Szobájából való első ki-lépése.

Soborsényi Furray --- Ur, Arad-Vármegyének második Vice-Ispánnya ő Felsege által Bárói rangra emeltetett; melyről minden órán többet. s. t.

Tudósítás.

Valakik a' *Magyar Kurirnak*, és annak Írójának adólsak és azt el-akarják kerülni, hogy őket az egész *Publicum* előtt ki-ne jelentsük, ezen folyó hónapban a' pénzt le-fizetni el-ne múlásák. *Kézdi* és *Maros Vásárhelyek* ide nem értetnek.